

לו ע"ב-לו ע"א. השהייה והחזרה בכירה

ישנם שני דינים מרכזיים בסוגייתנו בהלכות בישול: "השהייה" – השארת התבשיל על האש מיום שישי למשך השבת, ו"החזרה" – לאחר הורדת התבשיל מהאש החזרתו לכירה להמשך שמירת חומו. "החזרה" חמורה מ"השהייה" מפני שהחזרה נעשית בשבת וניראה כמבשל (בנוסף לכך שבשני הדינים ישנו חשש שיחתה בגחלים כדי לזרו את הבישול, או כדי לשמור את החום). המשנה פותחת בדין שעוסק באמצעי הבעירה של הכירה, ומסיקה שבגפת ועצים חובה לגרוף את האפר מהכירה (או לקטום, להניח אפר על הגחלים לכבותם ובכך לא יוכל לחתות את הגחלים). אך לא ברור במה עסקה המשנה, בהשהייה או בהחזרה? הגמרא מנסה להוכיח זאת בשני אופנים:

דין	נושא	
1	או או 	
2	או או 	
3		

א. מהמשנה עצמה – המשנה מביאה שלושה דינים: בפשט, הראשון והשני בעלי אותו "נושא" (מח' השהייה או החזרה). הדין השני והשלישי בעלי אותו "דין" (לב"ש אסור ולב"ה מותר), והדין השלישי עוסק בהחזרה (והדין כנ"ל). לפיכך, אם נעמיד שהדין הראשון עוסק בהחזרה – ממילא הדין השני יעסוק בהחזרה, ואז הדין השני והשלישי שניהם בעלי אותו "נושא" ובעלי אותו "דין". ובכך יש כפילות במשנה – דבר שאינו מתקבל.

ב. מהנפק"מ – ישנה משמעות הלכתית שונה בכל אחת מהאפשרויות, לכן הגמרא בודקת את שתי הנפק"מ ומוכיחה מה יותר "מסתדר", ממילא הנפק"מ "המוצלחת" מלמדת "בדיעבד" מהו הנושא שבו עוסק הדין הראשון במשנה. הגמרא מעמתת את הנפק"מ מול דברי רבי חלבו, ומול דעות רבי מאיר ורבי יהודה בברייתא.

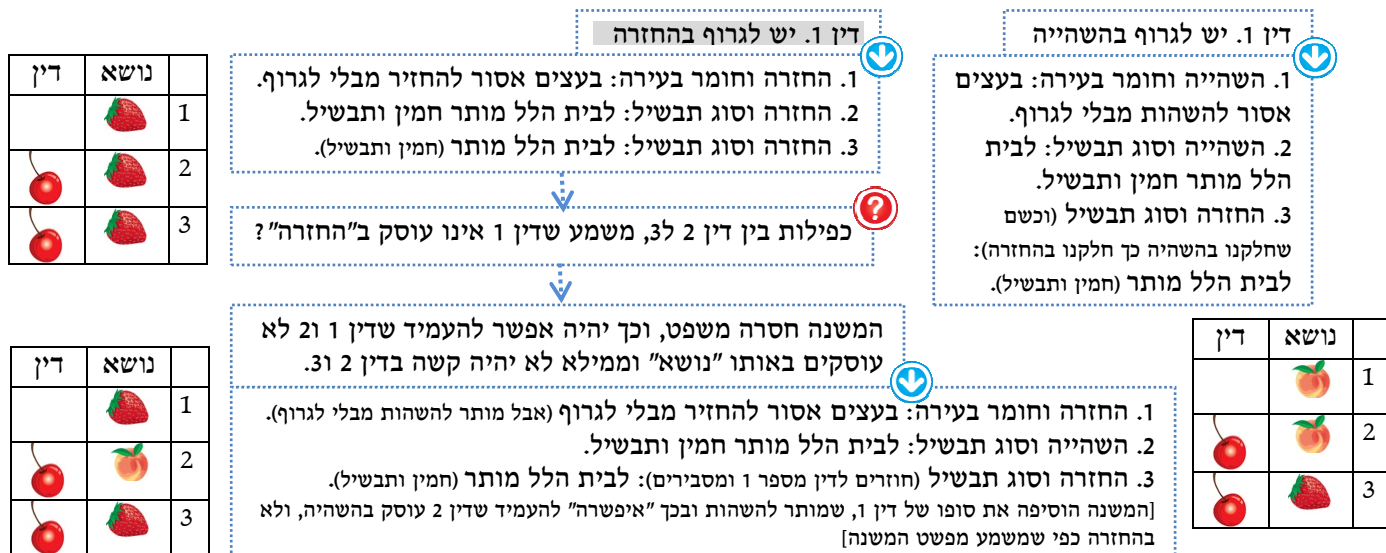
דין	קל > חמור
משנה	 אסור אסור
נפק"מ	 אסור מותר

משנתנו

1. חומר הבעירה: בקש ובגבבא - נותן על הכירה תבשיל, בגפת ובעצים - יגרוף ונותן על הכירה תבשיל.
2. סוג התבשיל: ב"ש: נותן על הכירה חמין (מים חמין) אבל לא אוכל. ב"ה: נותן על הכירה חמין ואוכל.
3. החזרה בשבת: ב"ש: אסור. ב"ה: מותר.

א. הגמרא מנסה להוכיח משני הדינים הנוספים במשנה במה הדין הראשון עוסק, ולכן היא בודקת כיצד תתפרש כל המשנה, לפי כל העמדה (בהעמדה השנייה אין הגיון ולכן היא נידחת. אך בסוף היא תתורץ ע"י "חסורי מחסרא"):

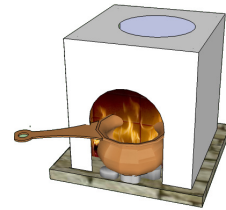

ב. לאחר שהגמרא לא הצליחה להוכיח מלשון המשנה, היא בודקת את הנפק"מ בין השיטות וכיצד זה מסתדר בדינים אחרים:

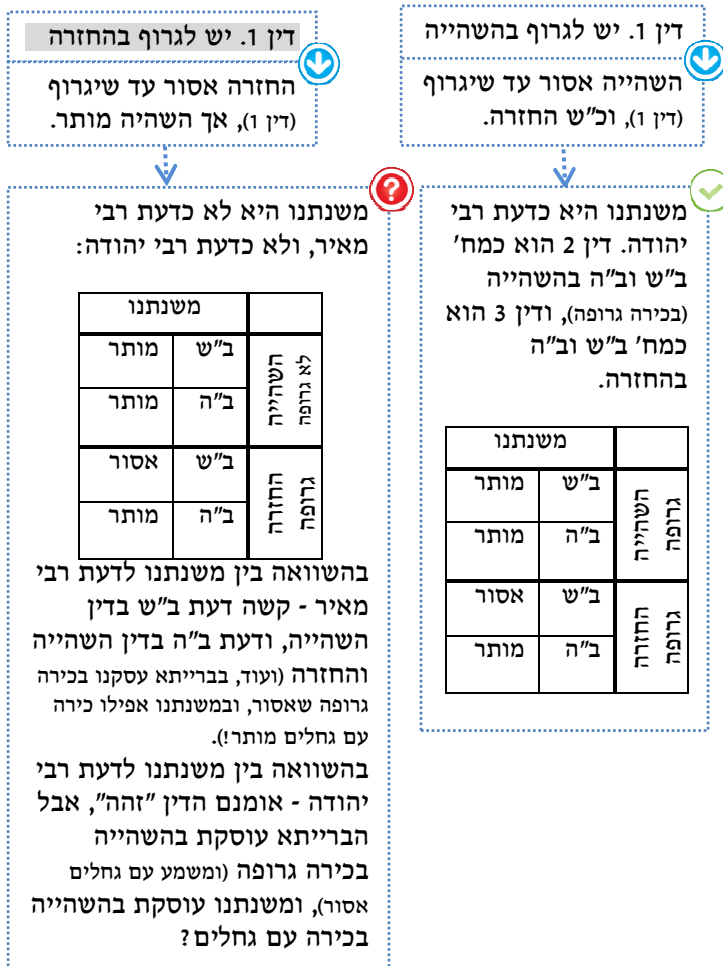

ברייתא

רבי חלבו בשם רב חמא בר גוריא בשם רב: לא שנו (במשנה בדין 1 בהשהיה לפי שתי העמדות בדין 1 יש השהיה, בין כולו ובין בסופו) אלא על גבה (שמותר להניח התבשיל על גב הכירה שאין החום שם גדול כמו בתוכה), אבל לתוכה אסור.

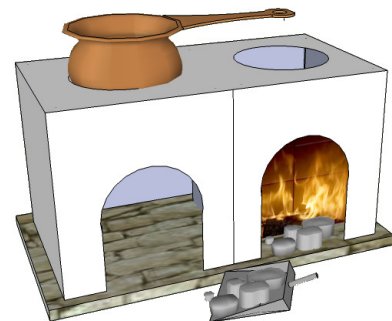
ג. הגמרא מביאה ברייתא ומתאימה את הדעות בברייתא לדעות שבמשנה לפי כל אחת מהנפק"מ:

ברייתא

כירה עם גחלים הצמודה לכירה גרופה (וקיר של חרס מפריד ביניהם):

רבי יהודה	רבי מאיר	רבי יהודה	רבי מאיר
אסור	ב"ש אסור	אסור	ב"ש אסור
תבשיל מותר מים ותבשיל	ב"ה אסור	תבשיל מותר מים ותבשיל	ב"ה אסור
אסור	ב"ש אסור	אסור	ב"ש אסור
מותר	ב"ה מותר	מותר	ב"ה מותר

נעמיד את משנתנו כדעת רבי יהודה, שהתנא של משנתו סובר כמותו בהחזרה. אך מה שהקשית על דין גרופה בהשהיה? נאמר שהתנא של המשנה חולק על רבי יהודה בכך, וסובר שבהשהיה אע"פ שאינה גרופה מותר (ולרבי יהודה אסור עד שיגרוף)